

Täysistunto

Torstai 11.6.2015 klo 16.00—17.15

4.2. Suullinen kysymys hallituksen tasa-arvopolitiikasta (Outi Alanko-Kahiluoto vihr)

Suullinen kysymys SKT 2/2015 vp

Keskustelu

16.25 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Eilen tuhannet suomalaiset osoittivat mieltään sitä vastaan, että hallitus romuttaa varhaiskasvatuksen laadun ja tuo Suomeen lasten luokkayhteiskunnan. Tänäaen kymmenet suomalaiset professorit ja huippu-tutkijat ovat julkistaneet avoimen kirjeen hallitukselle. Tässä kirjeessä vaaditaan sitä, että hallitus tekisi hallitusohjelmalleen sukupuolivaikutusten arvioinnin ja toteuttaisi myös edellisten hallitusten toimeenpaneman tasa-arvosuunnitelman.

Tästä hallitusohjelmasta on todettava, kuten eduskunnan tietopalvelukin jo osoitti, että suurimmat leikkaukset kohdistuvat julkiselle sektorille ja nimenomaan naisvaltaisille aloille ja samoin suurimmat indeksijäädytykset kohdistuvat nimenomaan naisiin. Hallitus tekee erittäin ikävää historiaa suomalaisessa tasa-arvohistoriassa. Meillä on edessämme työelämän huonontumisen (Puhemies koputtaa) lyhyt historia, jossa huononnuksen kohdistuu nimenomaan naisvaltaisiin aloihin. Juuri tästä (Puhemies: Aika!) ovat suomalaiset tutkijat tänään (Puhemies koputtaa) osoittaneet huolensa, ja he ovat kysyneet: aikooko hallitus kääntää politiikkansa suunnan tasa-arvoisemmaksi ja oikeudenmukaisemmaksi?

16.27 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on tehnyt strategisen hallitusohjelman, tehnyt painopistevalintoja, tehnyt valintoja, jotka ovat kärkihankkeiden kautta muun muassa lapsiperheiden ja osatyökykyisten osalta valintoja, joilla halutaan viedä suomalaista yhteiskuntaa, aivan suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ytimiä eteenpäin. Hallitusohjelmassa on monia asioita, jotka ovat niitä ykkösasioita ja -tavoitteita.

Toisaalla hallitus valmistelee — esimerkiksi omalla pöydälläni on tällä hetkellä 27 hallituksen esityksen aihiot siitä — millaisia esityksiä eduskuntaan on tulossa, vaikka ei olekaan hallitusohjelmamainintaa. Tasa-arvoasiat ovat koko hallituksen asia, ja me valmistelemme omalla tahollamme, omalla aikataulullamme esimerkiksi tasa-arvo-ohjelman tälle vaalikaudelle. Kun se aika tulee, niin tulette sen vielä käsittelyynne täällä saamaan.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan.

16.28 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Rehula vastasi, että kyseessä on strateginen hallitusohjelma ja sen vuoksi siinä ei mainita esimerkiksi tasa-arvoa poliittisena tavoitteena. Kyllä nyt täytyy ihmetellä, eikö esimerkik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2015 vp

si lasten tasa-arvo tai sukupuolten tasa-arvo mitä suurimmassa määrin ole nimenomaan strateginen asia.

Erilaiset tutkimukset ovat osoittaneet, että kun tasa-arvo mainitaan hallitusohjelmassa, se vie merkittävästi tasa-arvoa myös eteenpäin. Tämä on tutkimuksissa todistettu. Miten te voitte väittää, että on strategista nimenomaan jättää tasa-arvotavoite mainitsematta? Tämä on Suomessa Lipposen ykköshallituksen jälkeen ensimmäinen hallitusohjelma, jossa tasa-arvoa ei oteta laisinkaan poliittiseksi tavoitteeksi.

16.29 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Alanko-Kahiluoto, totesitte ensimmäisessä puheenvuorossanne, että hallitus tekee historiaa tasa-arvoasioitten osalla. Me olemme nyt tilanteessa, jossa tämä hallitus on kolmattatoista päivää maan vetovastuussa, ja on erittäin monta asiaa, jotka ovat jo lähteneet valmisteluun. Meillä ei ole ihan valmiita vastauksia, mutta on asioita, jotka ovat jo valmistelussa.

Toisekseen meillä pitää olla tasa-arvoasioidenkin kohdalla selkeitä tavoitteita. Tiedän, että hallituksen piirissä laajasti lähdetään siitä, että myös muut asiat, joita valmistellaan, ovat strategisen hallitusohjelman hengessä tapahtuvia. Otan mielelläni vastaan niitä ydinasioita, jotka tällä vaalikaudella pitää asettaa tasa-arvopolitiikan ytimeen: mitkä ovat ne puoli tusinaa kysymystä, joiden kohdalla tämän vaalikauden loppuun mennessä pitää tasa-arvossa olla päästy eteenpäin? Mielelläni otan palautetta vastaan.

16.30 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy sanoa, että tämän hallituksen osalta edustaja Myllykoskelle on selvinnyt, mitä tarkoittaa oikeudenmukaisuus, ja se tarkoittaa oikeistonmukaisuutta.

Tämä hallitusohjelma, joka rakentuu niin sanotusti strategisesti, on todellakin strateginen ratkaisu, ja kyllä kysymyksen esittäjä Alanko-Kahiluoto oikein toi esille, että tämä on ollut strateginen päätös, että tasa-arvolla ei tällä hallituksella ole kosketuspintaa.

Naisten euro työmarkkinoilla on se 85 senttiä. Naisten asema työelämässä siltä osin ja varsinkin niillä naisvaltaisilla aloilla, joilla lapsen syntymästä on taloudellinen vastuu, niin pienempien eläkkeiden kuin sitten yritystenkin osalta on epätasa-arvoista. Olisi luullut, että juuri tämä hallitus, joka yrittäjyyttä tukee ja perustelee ministeri Rehulan osalta, olisi ottanut siihen kantaa. Millä tavoin tämä hallitus aikoo tehdä sen toteutuksen, että hallitus pohtii ja tuo esille tasa-arvovaikutukset tämän hallitusohjelman osalta?

16.31 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tasa-arvo-ohjelmalla ja tasa-arvon parantamisella ja edesauttamisella toki pitää olla kasvot. Meillä on tilanne, jossa sosiaali- ja terveysministeriö osaltaan vastaa siitä, että esimerkiksi asiakirja, joka viime vaalikaudella on laadittu, tasa-arvo-ohjelma hallitukselle, tullaan laatimaan. Mutta tasa-arvon edistäminen niin miesten ja naisten välillä, naisten ja miesten välillä kuin muutoinkin yhteiskunnassa on jokaisen ministeriön vastuulla, jokaisen lain kohdalla vastuulla se, että nämä arviot tehdään.

Miten hallitusohjelman sukupuolivaikutusten arviointi toteutetaan? Kerron, kun minulla on teille valmis vastaus siihen antaa. Tänä päivänä sitä ei vielä ole, mutta voitte olla aivan varmoja, (Eva Biaudet: Kysykää edustaja Anttilalta!) että niissä neuvotteluissa, missä hallitus käsittelee oman hallitusohjelmansa toimeenpanoa, tulen käyttämään puheenvuoron siitä, (Puhemies koputtaa) että kaikki 13 muuta ministeriä muistavat tasa-arvon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2015 vp

16.32 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ensin haluaisin huomauttaa ministeri Soinille, että tuo kotihoidon tuen pakkojakamisen estäminen ei suinkaan ole tämän hallituksen tekosia vaan kristillisdemokraatit edellisessä hallituksessa pitivät huolta siitä, että näin ei tehty.

Mutta olisin halunnut kysyä ministeri Rehulalta sitä, eikö ole aika uhkarohkeaa, että kuitenkin nämä leikkaukset, mitä nyt on esitetty hallitusohjelmassa, tulevat hyvin voimakkaasti kohdistumaan naisvaltaisiin aloihin, ne tulevat kohdistumaan terveydenhoitoon, kasvatukseen, koulutukseen. Te toteatte, että teillä ei ole tiedossa tällä hetkellä niitä vaikutuksia. Koska te aiotte näitten leikkausten taloudelliset vaikutukset nimenomaan sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta selvittää?

16.33 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sanon ihan avoimesti ja suoraan ääneen eduskunnan edessä, että kolmantenatoista päivänä ministerinä ollessani minulla ei ole tätä tietoa. Hallitusohjelma on kirjoitettu, sen talousohjelma on kirjoitettu tavalla, jossa on lähdetty siitä, että niiden ratkaisujen, jotka tehdään esimerkiksi lasten päivähoidon osalta, josta täällä on puhuttu, ykkös-, primääritavoite on se, että lapsella on oikeus päivähoitoon, varhaiskasvatukseen, aivan kuten täällä ministeri Grahn-Laasonen sanoi.

Toisekseen, miten kohtaantuvat nämä kuntien menojen karsintaan liittyvät ratkaisut sitten loppujen lopuksi, kun meillä on lainsäädäntö eduskunnassa? En minä ainakaan pysty sitä tänään teille sanomaan. Jos salissa on joku, joka pystyy, niin hyvä on. Mutta se, että olisi euromääräisiä lukuja tai joitakin prosenttilukuja — ei niitä vielä tänään ole.

16.34 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Essayah oli oikeassa. Olette kylväneet aikanaan oikean asian oikealla tavalla, ja tämä hyvä hallitus on ottanut sen huomioon. Se teidän linjanne nyt toteutuu tämän hallituksen toimesta.

16.35 **Jyrki Kasvi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallitusohjelmassahan todetaan, että kun esiopetuksen yhteydessä kunnalla ei enää olisi velvollisuutta tarjota normaalia päivähoitoa vaan maksullista kerhotoimintaa, 6-vuotiaalla ei siis olisi enää oikeutta siihen normaaliin päivähoitoon, kuten ministeri Rehula tuossa äsken totesi. Mitä tämä tarkoittaa? Joko lapsiperheet maksavat, tai toinen vanhemmista jää kotiin tai siirtyy osa-aikaiseen työhön, ja eihän 6-vuotiasta lasta voi yksinkään jättää puoleksi päivää, niin kuin minun nuoruudessani vielä tehtiin. Useimmiten se toinen vanhempi on se pienituloisempi eli äiti. Miten tämä sitten on tasa-arvoista teidän mielestänne, että nimenomaan äidit joutuvat jäämään yhdeksi vuodeksi uudestaan kotiin hoitamaan lasta?

16.36 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän 6-vuotiailla on oikeus ja tulevaisuudessa myöskin velvollisuus osallistua esiopetukseen, joka muuten sattuu olemaan Suomessa sekin aivan erinomaisen laadukasta, ja se valmistaa meidän lapsiamme koulutielle, ja siinä pystytään hyvin jo tasaamaan niitä lähtökohtaeroja myöskin sitten sen koulutien helpottamiseksi myöhemmässä vaiheessa. Eli tämä on aivan erinomaista, suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan parhaita helmiä: esiopetus, aivan erinomaista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2015 vp

Ja mitä tulee tähän uudistukseen, joka mahdollistaisi tulevaisuudessa kunnille vapaamat kädet siihen, miten se esiopetuksen jälkeen oleva aika siitä päivästä järjestyisi, niin tämän valmistelu on vasta hyvin alussa ja tähän liittyen myöskään ei vielä ole kovin paljon konkreettista kerrottavaa, mutta tässäkin asiassa voidaan palata asiaan, kun meidän valmistelumme ja tämä toimintasuunnitelma etenee ja lain valmistelu käynnistyy.

16.37 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin puuttua vielä näihin lain vaikutusarviointeihin, kun ne ovat tulleet täällä monessa puheenvuorossa esille sukupuolivaikutusten osalta ja myös sitten lapsivaikutusten osalta ja miksi ei myös vaikka kuntavaikutusten osalta. Haluan muistuttaa teitä siitä, että meillä on ollut jo monen vuoden ajan ongelma, että nämä vaikutusarviointit lainsäädännön osalta eivät ole olleet riittäviä, ja se on ollut meidän useammankin hallituksen ongelma. Nyt oikeusministeriöhän jätti muutama viikko sitten esityksen tästä, että me erikseen paneutuisimme ja panostaisimme tähän hyvän lainsäädännön aikaansaamiseen, vaikutusarviointeihin. Jos olette olleet tarkkasilmäisiä, niin olette ehkä huomanneet siitä hallitusohjelmasta, että tällainen erillinen panostus on nyt tulossa, ja minä toivon, että me saamme sen aikaiseksi jo nyt tälle tulevalle syksylle, jotta voidaan näistäkin, mitä täällä on keskusteltu, tehdä hyvää arviointityötä.

Puhemies Maria Lohela: Viimeinen kysymys tähän aiheeseen.

16.38 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jonkin aikaa sitten pääministerin sijainen täällä sanoi, että naiset saavat valita, perheet saavat valita, ketkä hoitavat lapsia. Onko hänen mielestään myös niin, että naiset ovat valinneet, että meillä on pienempi eläke, meillä on pienempi palkka? Me naiset olemme tehneet vuosikymmeniä töitä subjektiivisen päivähoidon puolesta, tasa-arvon puolesta, tasapalkkaisuuden puolesta ja sen puolesta, että kaikki politiikan toimet arvioitaisiin myös sukupuolinäkökulmasta, koska tiedämme, että ei ole kysymys valinnoista vaan on kysymys syrjinnästä, ja se edellyttää myöskin, että hallitus kantaa vastuun siitä, että naisiakin kohdellaan oikeudenmukaisesti tässä maassa.

Tasa-arvo-ohjelma — on tietenkin erittäin hienoa, että se tulee, mutta haluaisin tiedustella: voiko hallitus luvata, että se tulee jo budjetin yhteydessä, koska muuten siitä ei varmasti ole hirveän paljon hyötyä? On ollut tosi huolestuttavaa lukea hallituksen ohjelmaa strategisuudessaan, jossa kokonaan ajatellaan...

Puhemies Maria Lohela: Kysymys, edustaja Biaudet!

...että naisten kohtaama oikeudenmukaisuus ei liity meidän kansallisiin etuihimme.

16.39 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on omalta osaltaan vastuussa siitä, että tasa-arvo Suomessa edistyy. Mutta se, mikä on palkkatasa-arvon vaikutus eläkkeisiin — tähän päätöksentekoon vaikuttavat myös muut toimijat, (Eva Biaudet: Miten pitkään jää kotiin!) joilla on merkitystä siinä, miten naisen euro ja miehen euro vastaavat toisiaan. Hallitus kantaa, tämäkin Sipilän hallitus, oman taakkansa ja vastuunsa ja edesauttaa näitä teidänkin mainitsemianne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2015 vp

useita tavoitteita, jotka ovat minusta kuitenkin niitä suomalaisen tasa-arvoisen yhteiskunnan tavoitteita, joissa korjattavaa on, ja niin pitää olla.

Te kysyitte päivää, milloin tasa-arvo-ohjelma valmistuu. Kuluva vuoden aikana, eduskunnan budjettikäsittelyn aikana meillä on se käytettävissämme, siihen uskon ja siihen luotan, ja jos ei sitten ilmesty, niin taidamme palata kyselytunnilla tähän aiheeseen. Mutta se on minun tavoitteenani, ja se on hallituksen tavoitteena.

Suullinen kyselytunti

Kysymyksen käsittely päättyi.